

سیمای بیمارستان در نظام سلامت ایران

دکتر مهدی جعفری

دکتر عباس وثوق مقدم

دکتر محمد حسین سالاریان زاده

دکتر علی ماهر

دکتر عباس کاملی

دکتر حمید رواتی

دکتر مسعود ابوخلایع

دکتر محمود تارا

دکتر محمد جواد مرادی

دکتر هادی مخترع

عنوان و نام پدیدآور	: سیمای بیمارستان در نظام سلامت ایران / مهدی جعفری... [و دیگران] ویراست ۲
مشخصات نشر	: تهران، آرون، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۳۶۰ ص.
شابک	: ۳ - ۷۹۴ - ۲۳۱ - ۹۶۴ - ۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیفا
یادداشت	: مهدی جعفری، حمید رواقی، عباس وثوق مقدم، مسعود ابوالحلاج، محمدحسین سالاریان‌زاده، محمود تاراه، علی ماهر، محمدجواد مرادی، عباس کاملی، هادی مخترع
موضوع	: بیمارستان‌ها - ایران - کنترل کیفی - تسهیلات سلامت
موضوع	: Hospitals - Iran - Quality control - Health facilities
موضوع	: ذخیره و بازیابی اطلاعات - مدیریت
موضوع	: Information storage and retrieval systems - Management
شناسه افزوده	: جعفری، مهدی، ۱۳۵۶ فروردین.
رده‌بندی کنگره	: RA ۹۷۱
رده‌بندی دیویی	: ۳۶۲ . ۱۱
شماره کتابخانه ملی	: ۶۰۱ ۹۷۲

سیمای بیمارستان در نظام سلامت ایران

دکتر مهدی جعفری

دکتر حمید رواقی، دکتر عباس وثوق مقدم، دکتر مسعود ابوالحلاج

دکتر محمد حسین سالاریان‌زاده، دکتر محمود تاراه، دکتر علی ماهر

دکتر محمد جواد مرادی، دکتر عباس کاملی، دکتر هادی مخترع

ناشر: انتشارات آرون

چاپ اول: ۱۳۹۸

چاپ صدف: ۲۰۰ نسخه

۶۵۰۰۰ تومان

نشانی: میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان وحید نظری،

نرسیده به خیابان منیری جاوید، پلاک ۱۰۵، واحد ۳، تلفن: ۵۱ - ۶۶۹۶۲۸۵۰

ایمیل: Arvannashr@yahoo.com وبسایت: www.Arvannashr.ir

فهرست مطالب

۵.....	فهرست مطالب.....
۹.....	فهرست شکل ها.....
۱۰.....	فهرست نمودارها.....
۱۲.....	فهرست جدول ها.....
۱۴.....	مقدمه.....
۱۶.....	فصل اول: مرور بر نظام ارجاع در شبکه ارائه خدمات سلامت ج.ا.ایران.....
۱۸.....	مقدمه.....
۲۰.....	روند شکل گیری نظام ترخیص سلامت بعد از انقلاب اسلامی.....
۲۲.....	نظام ارائه خدمات سلامت در شبکه بهداشت و درمان.....
۲۳.....	ساختار موجود ارائه خدمات سلامت در قاپ شبکه های بهداشت و درمان.....
۲۴.....	اصول کلی ساختار طرح های گسترش شبکه های بهداشتی درمانی کشور.....
۲۳.....	تشکیلات و وظایف واحدهای ارائه خدمت در شبکه های بهداشت و درمان.....
۲۳.....	خانه های بهداشت.....
۲۳.....	مرکز سلامت جامعه روستایی.....
۲۶.....	سطح بندی نظام ارائه خدمات بستری.....
۴۱.....	تعداد تخت های مورد نیاز در شهرستان.....
۴۴.....	نظام ارجاع در طرح تحول نظام سلامت.....
۵۱.....	بررسی وضعیت عملکرد همکاری، نظام ارجاع و ارجاع متقابل از دیدگاه مشاوران بهداشت.....
۵۲.....	عملکرد جامعیت (شمول).....
۵۳.....	نقاط ضعف نظام سلامتی که تأثیر معکوس بر سیستم مراقبت های اولیه دارند.....
۵۵.....	بررسی وضعیت کمی و کیفی کارکرد نظام ارجاع از منظر مقالات در دسترس.....
۶۱.....	پیشنهادهای.....
۶۸.....	منابع.....
۷۰.....	فصل دوم: نگاه آماری به وضعیت بیمارستان های کشور.....
۷۲.....	تعداد بیمارستان های کشور و تعداد تخت های فعال بیمارستانی.....
۸۶.....	فصل سوم: حکمرانی در بیمارستان های کشور.....
۸۸.....	مقدمه.....
۹۰.....	شورای عالی سلامت و امنیت غذایی و شورای عالی بیمه.....

۹۱.....	وزارت بهداشت
۹۳.....	دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی
۹۶.....	بیمارستان
۱۰۴.....	فصل چهارم: تأمین مالی بیمارستان‌های کشور
۱۰۶.....	مقدمه
۱۰۷.....	بودجه بیمارستان‌ها
۱۱۲.....	پیش منابع عمومی برای بیمارستان‌ها
۱۱۵.....	برآورد بودجه سایر امد برای بیمارستان‌ها
۱۱۸.....	روش‌های پرداخت منبع اختصاصی
۱۱۹.....	ارائه خدمات در بیمارستان‌های دانشگاهی
۱۱۹.....	ارزیابی عملکرد
۱۲۰.....	تقسیم‌بندی هزینه‌ها بر اساس اصول حسابداری
۱۲۳.....	روش پرداخت در بیمارستان‌ها
۱۲۵.....	فصل پنجم: منابع انسانی بیمارستان‌های کشور
۱۲۷.....	مقدمه
۱۲۷.....	تربیت نیروی انسانی بهداشتی درمانی
۱۳۰.....	الگوهای توزیع نیروی انسانی در بیمارستان‌های دولتی و غیردولتی
۱۳۱.....	الگوی توزیع نیروی انسانی به تفکیک جنسیت
۱۳۲.....	الگوی توزیع نیروی انسانی در بیمارستان‌های دولتی به تفکیک پست و شغل
۱۳۲.....	الگوی توزیع نیروی انسانی در بیمارستان‌های دولتی به تفکیک نوع استخدام
۱۳۸.....	توزیع نیروی انسانی در بیمارستان‌های دولتی به تفکیک گروه شغلی
۱۴۱.....	شاخص نیروی انسانی به تخت
۱۴۳.....	نرم‌های نیروی انسانی در بیمارستان
۱۵۰.....	آموزش و توسعه نیروی انسانی
۱۵۳.....	ارزیابی عملکرد کارکنان
۱۵۴.....	تشکیلات بیمارستانی
۱۵۴.....	دو شغل بودن در بیمارستان‌ها
۱۵۵.....	مهاجرت
۱۵۶.....	اسرانه‌های در دست اجرا
۱۵۹.....	فصل ششم: ارائه خدمت بیمارستان‌های کشور
۱۶۱.....	بسته خدمت
۱۶۲.....	بسته خدمات بیمه پایه

۱۶۳.....	بسته خدمات بیمه پایه پس از طرح تحول نظام سلامت ایران.....
۱۶۵.....	بسته خدمات بیمه تکمیلی.....
۱۶۷.....	بسته خدمات حمایتی.....
۱۶۷.....	بیماری‌های مورد حمایت.....
۱۶۸.....	سازمان‌های پوشش دهنده بسته حمایتی.....
۱۶۹.....	فرایند دریافت خدمات در بیمارستان‌ها.....
۱۷۱.....	روش اجرای تدوین بسته بیمه پایه سلامت.....
۱۷۶.....	نقاط قوت و نقاط ضعف در بسته خدمات.....
۱۷۸.....	کیفیت ارائه خدمات در بیمارستان‌ها.....
۱۸۱.....	ایمنی بیمار.....
۱۸۶.....	نقاط قوت و نقاط ضعف.....
۱۸۷.....	قوانین کیفیت و ایمنی.....
۱۹۲.....	اعتبار بخشی.....
۱۹۲.....	سیر تحول اعتبار بخشی.....
۱۹۵.....	نحوه انجام اعتبار بخشی.....
۱۹۵.....	نقاط قوت و ضعف نظام اعتبار بخشی در ایران.....
۱۹۸.....	تأثیر طرح تحول سلامت بر اعتبار بخشی.....
۲۰۱.....	صدور گواهینامه و اعلام نتایج.....
۲۰۵.....	فصل هفتم: زنجیره تأمین
۲۰۷.....	نحوه تخصیص تجهیزات پزشکی در بیمارستان‌ها.....
۲۰۸.....	مبانی تخصیص سی‌تی‌اسکن و ام-آر-آی در برنامه سطح بندی تجهیزات.....
۲۱۱.....	نحوه تعمیرات تجهیزات.....
۲۱۱.....	نحوه تأمین منابع مالی برای خرید و نگهداری تجهیزات برای بیمارستان‌های در حد تعالی.....
۲۱۲.....	نحوه تأمین منابع مالی برای خرید و نگهداری تجهیزات برای بیمارستان‌های که درآمدی بهر درجی قرار می‌گیرند.....
۲۱۲.....	مدیریت تجهیزات.....
۲۱۷.....	مستندات قانونی مرتبط با واگذاری.....
۲۱۸.....	گزارش فعالیت‌های انجام شده در راستای واگذاری امور تصدی‌ها به بخش غیردولتی.....
۲۱۹.....	تمرکززدایی در واگذاری.....
۲۲۰.....	برون سپاری.....
۲۲۰.....	احصاء تصدی‌های قابل واگذاری به بخش غیردولتی.....
۲۲۱.....	و ضایف قابل واگذاری در حوزه درمان.....
۲۲۲.....	و ضایف قابل واگذاری در حوزه بهداشت.....

۲۲۲.....	واکنش‌های امور خدماتی و پشتیبانی در طول سالین اخیر
۲۲۳.....	اقدامات شاخص صورت گرفته در راستای واکنش‌های خدمات در ستاد و دانشگاه‌های علوم پزشکی عبارتند از:
۲۲۵.....	واکنش‌های مراکز رفاهی و تسهیلات سیاحتی زیارتی و نحوه ارائه خدمات رفاهی و سرانه آن
۲۲۵.....	واکنش‌های خدمات تخصصی در طول سالین اخیر
۲۲۸.....	تحلیل علل و عوامل مسئله
۲۳۰.....	۱۱ گام فرآیند واکنش‌های
۲۳۱.....	تدوین نقشه کلان واکنش‌های بیمارستان‌ها
۲۳۲.....	پیشنهادهای
۲۳۷.....	نظام خدمات رویی، روحانه‌های بیمارستان‌های ایران
۲۴۲.....	وضعیت مدیریت پسماند بیمارستان‌های کشور
۲۴۳.....	اهمیت مدیریت پسماند در پزشکی
۲۴۴.....	روند مدیریت پسماند در کشور
۲۴۶.....	اهم الزامات قانونی
۲۴۹.....	شاخص‌ها و دستاوردهای مدیریت پسماند
۲۵۰.....	وضعیت شاخص‌های مدیریت پسماند
۲۵۱.....	چالش‌های مدیریت پسماند
۲۵۲.....	مرجع
۲۵۳.....	فصل هشتم: سیستم اطلاعات سلامت
۲۵۵.....	مقدمه
۲۵۶.....	ثبت اطلاعات بیمارستانی
۲۵۸.....	وضعیت زیرساخت سخت‌افزاری
۲۵۹.....	وضعیت زیرساخت نرم‌افزاری
۲۶۲.....	میان‌افزار سامانه پرونده الکترونیکی سلامت (میان‌افزار سپاس)
۲۶۳.....	ارزیابی عملکرد سیستم اطلاعات بیمارستانی
۲۶۸.....	ملاحظات محرمانگی و امنیت اطلاعات در بیمارستان‌های کشور
۲۶۸.....	طرح تحول نظام سلامت و مدیریت اطلاعات سلامت
۲۷۱.....	منابع و مراجع
۲۷۲.....	فصل نهم: مدیریت بحران
۲۷۴.....	مقدمه
۲۷۶.....	ساختار مدیریت خطر نظام سلامت در حوادث و بلایای ایران
۲۸۰.....	نیروی‌های کاری در حوزه سلامت
۲۸۱.....	ارزیابی خطر و ایمنی بیمارستانی

۲۸۲.....	برنامه‌ریزی آمادگی بیمارستانی در حوادث و بلایا.....
۲۸۳.....	برنامه عملیات اضطراری - برنامه پاسخ بیمارستانی در حوادث و بلایا.....
۲۸۴.....	برنامه‌های اختصاصی یا چندجانبه برای مخاطره‌ها.....
۲۸۵.....	تمرین و مانور.....
۲۸۵.....	بلایا و درس آموخته‌های اخیر.....
۲۸۵.....	شکاف‌ها و پیشنهادهای.....
۲۸۶.....	سطح بیمارستان.....
۲۸۷.....	منابع.....
۲۸۹.....	پیوست‌ها.....
۲۹۰.....	شمای کلی شاخص‌های بیمارستانی در دانشگاه‌های علوم پزشکی.....
۲۵۴.....	آمار پرونده‌های الکترونیک شکل‌دهنده در مراکز ارائه‌دهنده خدمت.....

فهرست شکل‌ها

۲۳.....	شکل شماره ۱-۱- طرح نظام ارائه خدمات بهداشتی درمانی در ج.ا.ایران.....
۲۷.....	شکل شماره ۲-۱- طرح نظام ارائه خدمات بهداشت در سطوح روستا-شهری، شهرستان و استان.....
۴۰.....	شکل شماره ۳-۱- منطبق استقرار تخت‌های بیمارستانی در سطوح مختلف شهرستان، استان، کشور.....
۸۹.....	شکل شماره ۱-۳- سطوح مدیریتی بیمارستان در ایران.....
۱۰۸.....	شکل شماره ۱-۴- جریان مالی نظام سلامت ایران.....
۱۰۹.....	شکل شماره ۲-۴- فرایند درآمدهای عمومی بیمارستان‌های وزارت بهداشت و نحوه هزینه کردن آن.....
۱۱۱.....	شکل شماره ۳-۴- فرایند درآمد اختصاصی بیمارستان‌های دولتی و نحوه هزینه کردن آن‌ها.....
۱۱۶.....	شکل شماره ۴-۴- فرایند تخمین بودجه بیمارستان.....
۱۱۷.....	شکل شماره ۵-۴- تأیید جزئیات درآمد و هزینه‌ها در هیئت‌امانای دانشگاه.....
۱۷۰.....	شکل شماره ۱-۶- فلوجارت استفاده از خدمات.....
۱۷۵.....	شکل شماره ۲-۶- بررسی پوشش خدمت در بیمه پایه.....
۱۷۶.....	شکل شماره ۳-۶- بررسی مجدد پوشش خدمت در بسته بیمه.....
۲۶۰.....	شکل شماره ۱-۸- جریان اطلاعاتی در نظام بیمارستانی ایران.....
۲۷۵.....	شکل شماره ۱-۹- فراوانی و اثرات بلایای طبیعی در ایران ۱۹۷۰-۲۰۱۰.....
۲۷۹.....	شکل شماره ۲-۹- ساختار کلی سلامت در حوادث و بلایا در کشور.....

مقدمه

بیمارستان‌های ایران با چالش‌های بسیاری به‌ویژه در زمینه‌های پاسخگویی، شفافیت، کارایی، عدالت، کیفیت و ایمنی خدمات بهداشتی و درمانی مواجه هستند. مطالعات مختلف نشان می‌دهد که در بسیاری از بیمارستان‌های تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی شاخص‌های عملکردی با توجه به استاندارد کشوری در وضعیت مطلوب و در برخی دیگر در حد نامطلوب گزارش شده است. نگاهی گذرا به شاخص‌های سلامت در کشور در یک دهه گذشته، یک‌سو روند سریع ارتقاء شاخص‌ها و از سوی دیگر وجود نابرابری در برخی از شاخص‌ها در مناطق و استان‌های مختلف کشور را نشان می‌دهد. مطالعات مختلف عدم توازن در توزیع خدمات بهداشت و درمان در استان‌های مختلف کشور از جمله توزیع تخت‌های بیمارستانی را به‌وضوح نشان می‌دهند.